

mente prendere una femmina, stante che non erano più a storni come nel 1867, ma isolatamente volavano in numero presso a poco eguale a quello delle altre grosse specie di libelluline nostrali. Fortuna volle però che il primo individuo raccolto, e tosto mandatommi vivo ancora a Torino, offerisse quei segni non dubbi per un entomologo di recentissimo sviluppo in insetto perfetto; cioè integumento del corpo non del tutto consolidato, colori più chiari e più delicati massime nella doppia macchia cerulea della base dell'addome ridotta a colore di perla, ali perfettamente intiere, limpidissime, benchè un po' più cariche di quella tinta gialla che adorna questa specie. Insomma, sebbene di sesso femminile e per conseguenza colle appendici anali meno caratteristiche, era impossibile il non ravvisare l'*Anax mediterraneus* nato di fresco. A varie riprese il professor Comba ne vide volare al di sopra di quelle paludi, ed il dì 1° settembre, essendomi io pure recato sul luogo, potei contarne ancora una trentina d'individui vaganti per aria in pieno meriggio, ma con quel volo speciale, talmente rapido e folgorato, che i miei tentativi, uniti a quelli dei signori Comba, non valsero a procurarci un maschio.

Risulta intanto da quanto ho esposto che il ciclo delle metamorfosi dell'*Anax mediterraneus* fu di due anni, e che essendosi costì riprodotta la specie, essa dovrà perciò passare definitivamente nel novero di quelle europee.

Terminerò questa breve notizia aggiungendo che riferendomi al precedente mio scritto, e a scanso di equivoci, conservai il nome di *mediterraneus* all'insetto di cui si tratta; ancorchè io sia stato avvertito dal signor Barone De-Selys Longchamps che, per la precedenza di pochi mesi nella pubblicazione di questa specie, essa debba cedere il passo al nome impostole dal signor H. Burmeister nel suo *Handbuch der entomologie* (1838. T. 2, part. 2, pag. 840.), e quindi distinguersi col nome di *Anax (Aeschna in Burm.) ephippigera* Burm. 1838. — *Anax mediterraneus* De Selys 1839. — *Anax senegalensis* Ramb. 1842.

Torino, 3 settembre 1869.

CATALOGUS METHODICUS ET SYNONYMICUS

HEMIPTERORUM HETEROPTERORUM (*RIHYNGOTA* Fabr.)

ITALIAE INDIGENARUM.

ACCREDIT DESCRIPTIO ALIQUOT SPECIERUM VEL MINUS VEL NONDUM COGNITARUM

Auctore

ANTONIO GARBIGLIETTI M. D.

Fam. 17. SALDAE *Fieb.* (Contin. e fine, v. pag. 181.)

G. SALDA *Fab.*

(Sciidopterus).

- S. saltatoria* *Lin.* — maculata *Latr.* — littoralis *Burm.* — cincta *H. Sff.* — zosteræ *Blanch.* — salda *Am.* — I. T.
S. pallipes *Fab.* — bicolor *A. Cost.* — ocellata *A. Cost.* — Metochria *Am.* — I. T.
S. orthochila *Fieb.* — litoralis *Fab.* — Scotica *Curt.* — I. B. *
S. riparia *Hlm.* — variabilis *H. Sff.* — Ochthophila *Am.* — I. T.
S. geminata *A. Cost.* — *Corthisii* *Curt.* — marginalis *Alv.* — clavicornis *L. Duf.* — I. T.
S. elegantula *Fall.* — *Ochtetha* *Am.* — I. T. *
S. luteipes *H. Sff.* — I. B. *
S. erythrocephala *Enc.* — Orsiniana *A. Cost.* — I. M.
S. cincta *H. Sff.* — I. C. *
S. litoralis *Lin.* — flavipes *Fab.* — Zosteræ *Fab.* — Sciidopterus *Am.* — I. C. — I. B.

Fam. 18. TINGIDIDAE *Fieb.*

G. ZOSMENUS *Lap.*

(Tingis: Piesma: Aspidotoma).

- Z. quadratus *Fieb.* — I. B.
 Z. variabilis *Fieb.* — maculatus *Lap.* — Zosmenus *Am.* — I. T.
 Z. Laportei *Fieb.* — I. C. — I. B. *
 Z. capitatus *Wlff.* — Piesma *Am.* — I. M.
 Z. anticus *Steph.* — pedicularis *II. Sff.* — capitata *Fall.* — Piesma *Am.* — I. B. *
 Z. Stephensii *Fieb.* — Melcachus *Am.* — I. C. *

G. AGRAMMA *Westw.*

(Piesma: Serenthia).

- A. nigra *Fieb.* — Sicilia.
 A. atricapilla *Spin.* — Serenthia *Am.* — I. M.
 A. laeta *Fall.* — Agramma *Am.* — I. T.
 A. ruficornis *Germ.* — tricolor *Lap.* — I. B.

G. LACCOMETOPUS *Fieb.*

(Tingis: Monanthia: Eurycera).

- L. clavicornis *Lin.* — tigris *Geoff.* — obscura *Steph.* — nigricornis *Lap.* — Eurycera *Am.* — I. T.
 L. Teuerii *Hos.* — I. T. *

G. MONANTHIA *Serv.*

(Catoplatus).

- M. sinuata *Fieb.* — auriculata *A. Cost.* — Cardui *II. Sff.* — I. T.
 M. ampliata *Fieb.* — Maphus *Am.* — I. B.
 M. angustata *II. Sff.* — I. B. *
 M. Cardui *Lin.* — clavicornis *Pz.* — Mephissus *Am.* — I. T.
 M. cognata *Fieb.* — Corsica.
 M. ragusana *Küst.* — Dalmatia.
 M. setulosa *Fieb.* — capucina *Germ.* — Hericus *Am.* — I. C.

- M. parallela *A. Cost.* — I. M.
 M. ciliata *Fieb.* — I. C. — I. B.
 M. variolosa *A. Cost.* — I. M.
 M. pilosa *Fieb.* — angusticollis *II. Sff.* — villosa *A. Cost.* — reticulata *Spin.* — I. T.
 M. crispata *II. Sff.* — I. M.
 M. costata *Fieb.* — I. B.
 M. Stachydis *Fieb.* — maculata *II. Sff.* — I. C. — I. B.
 M. geniculata *Fieb.* — I. C. *
 M. Eryngii *Latr.* — Melanocephala *Pz.* — Tropicochila *Am.* — I. B. *
 M. quadrimaculata *Wlff.* — dumetorum *Sahlb.* — Physantochila *Am.* — I. T.
 M. dumetorum *II. Sff.* — Oxyacanthae *Curt.* — Paroedma *Am.* — I. C. *
 M. scapularis *Fieb.* — I. C. — I. B.
 M. Wolffii *Fieb.* — echii *Wlff.* — humuli *Fall.* — clavicornis *Pz.* — Mephissus *Am.* — I. T.
 M. Humuli *Fieb.* — convergens *Klg.* — Noharus *Am.* — I. M.
 M. Echii *Fieb.* — rotundata *II. Sff.* — Rithecus *Am.* — I. B.
 M. vesiculifera *Fieb.* — costata *II. Sff.* — Pilematia *Am.* — I. B.
 M. pallida *M. sp. n.* — I. B. *

M. corpore albicante. Caput spinis duabus occipitalibus antrorsum directis. Oculi nigri. Antennae albidae, articulo ultimo elliptico, fusco. Pronotum ampulla nulla, carinis tribus, arcis marginalibus areolatis, areolis confertis, seriatim haud dispositis. Hemelytra area discoidali valde oblongata, minute reticulata, costa externa et interna, nec non area apicalis paulo majoribus areolis munitis. In medio costae externae utrinque macula parva, nigra. Venter et pedes subrufi. Long. 4^{mm}. — Lat. 1 1/2^{mm}. — Species in agro Canapitiensi capta.

M. piligera *M. sp. n.* — I. B. *

M. corpore griseo, undique pilosulo. Caput parvum, inerme, sub ampulla thoracis fere ex integro reconditum. Antennae griseae, articulo ultimo elliptico, nigro. Oculi grisei, sat prominentes. Pronotum ampulla magna, erecta, triangulari, carinis tribus validis, duabus externis brevioribus sinuatis, arcis marginalibus erectis, parce areolatis. Hemelytra area discoidali ampla, haud reticulata, maculis nonnullis irregularibus, nigricantibus, costa interna minute reticulata, externa et area apicalis areolis majoribus, serie duplici munitae, areolis per venulas transversas nigras divisas. Pedes grisei, tarsis et unguiculis

nigris. — Long. 3^{mm}. — Lat. 1 1/2^{mm} — Speciem in agro Canapitiensi legi.

M. lurida *M. sp. n.* — I. B. *

M. corpore nigro. Caput spinis duabus validis, antice productis. Antennae nigrae crassiusculae. Pronotum subtiliter confertim punctatum, supra cervicem haud productum, antice valde attenuatum, lateribus neque ampliatis neque ampullaceis, sed anguste marginatis. Hemelytra cinereo-lutescentia, angusta, longissima ad abdomen valde superantia area discoidali oblonga, undique confertim subtiliter punctulata, carina longitudinali media, ad duabus lateralibus brevioribus. Mesonotum, mesosternum, venter et pedes intense nigra. — Long. 4^{mm}. Lat. 1 1/2^{mm}. — In Collibus Taurinensibus.

M. oblonga *M. sp. n.* — I. B. *

M. corpore oblongo, brunneo. Caput griseum, inermis, oculis nigris. Antennae crassae, griseae. Pronotum antice valde attenuatum, griseum, postice brunneum, lateribus nec ampullaceis nec dilatatis, sed evidenter marginatis, carinis tribus, quarum mediana pronoti longitudine, laterales breviores, rectae. Hemelytra straminea, angusta, longissima, abdomen multo superantia, area discoidalis oblonga, nec punctata nec areolata, costa externa et area apicalis minute et irregulariter areolatae. Mesonotum, mesosternum et pedes grisea. Venter brunneus. — Long. 5^{mm}. Lat. 1 1/2^{mm}. — In Collibus Taurinensibus.

M. unicolor *M. sp. n.* — Sardinia. *

M. corpore oblongato, elliptico, flavicante. Caput supra spinis duabus, brevibus, antrorsum productis, munitum. Oculi parvi, nigricantes, parum prominuli. Antennae articulis duobus basalibus brevissimis, crassiusculis, tertio longissimo, subvalido, summo apice sordide albo-annulato, quarto clavato, nonnihil obscuriore, clavae apice albido. Rostrum crassiusculum, pedum posticorum basim attingens. Pronotum ampulla nulla, lineis tribus elevatis, duabus lateralibus brevioribus, media apicem pronoti attingente, marginibus lateralibus albicantibus. Hemelytra apicem versus subsinuata, marginibus albicantibus. Mesonotum, mesosternum et venter sublivida. Tarsorum unguiculi nigri. — Longitud. 3 1/2^{mm}. — Lat. 1 1/2^{mm}. — Sardinia.

G. MONOSTEIRA *A. Cost.*

M. unicostata *A. Cost.* — I. M.

G. DICTYONOTA *Curt.*
(Piesma).

D. pulchella *A. Cost.* — I. M.

D. erythrophthalma *Germ.* — I. C. — I. B. *

D. truncaticollis *A. Cost.* — I. M.

D. strichnocera *Fieb.* — crassicornis *H. Sff.* — Eryngii *Curt.*
I. T. *

D. dictyesthes *Am.* — I. B.

D. crassicornis *Fall.* — pilicornis *H. Sff.* — marginata *Burm.*
— I. B. *

D. albipennis *Bör.* — I. B.

D. fuliginosa *A. Cost.* — I. M.

D. erythrocephala *M. sp. n.* — I. B. *

Species à congeneribus distincta capite lacte rubro, spinis destituto; antennis fuscis, articulo primo minutissimo, nonnisi lente conspicuo, secundo brevissimo, glabro, reliquis setis hirtis; hemelytris albidis, pedibus gracillimis, pellucidis. — Long. 3^{mm}. — Lat. 1 1/2^{mm}. — In agro Canapitiensi capta.

G. DEREPIYSIA *Spin.*
(Dictyonota).

D. foliacea *Fall.* — Derephysia *Am.* — I. M.

G. TINGIS *Fab.*
(Dictyonota).

T. Pyri *Geoff.* — appendicens *Vill.* — Tingis *Am.* — I. T.

T. spinifrons *Fall.* — Acestrops *Am.* — I. C. — I. B.

T. affinis *H. Sff.* — I. C. *

G. ORTHOSTIRA *Fieb.*
(Monanthia).

O. cassidea *Fall.* — brunnea *Germ.* — Musci *Schrk.* I. C. — I. B. *

O. obscura *H. Sff.* — pusilla *Burm.* — Cidarus *Am.* — *

O. pusilla *Fall.* — marginata *Wlff.* — carinata *Pz.* — I. B. *

Fam. 19. ARADIDAE *Fieb.*

G. ARADUS *Fab.*
(Piestosoma).

A. versicolor *H. Sff.* — I. B.

- A. *cinnamomeus* Ps. — *Leptopterus Germ.* — *Albonotatus Schtz.*
— *Parisii L. Duf.* — I. B.
- A. *depressus* Fab. — *spiniger Schell.* — *alatus Latr.* — *Piestosoma*
Am. — I. T.
- A. *corticalis* Lin. — *Mezagus Am.* — I. T.*
- A. *betulinus* Fall. — I. C.*
- A. *dilatatus* L. Duf. — *conspicuus H. Sff.* — *corticalis Kolti.* —
annulipes Bohem. — *zoophlaeus Am.* — I. C.
- A. *annulicornis* Fieb. — *Leucotomus Am.* — I. T.
- A. *lugubris* Fall. — *Gebleri Kolti.* — I. C.*
- A. *Betulae* Lin. — *Aradus Am.* — I. T.
- A. *ellipticus* L. Duf. — I. M.
- A. *dissimilis* A. Costa. — I. M.
- A. *Geneonymus* M. sp. n. — *Sardinia.**
- A. corpore oblongo, angustulo, ferrugineo nigroque variegato. Caput parum
elongatum, lateribus scabris, sulcis duobus longitudinalibus. Orbitae
glabrae. Oculi parvi, prominentes, ante oculos spinae tres validae,
quarum anterior spissior et longior. Capitis lobi fuscii, ispidi, lobus
medius longitudinaliter conspicue carinatus, apice rotundato. Rostrum
validum, apice pedum posteriorum basin fere attingens, articulorum
basi tenuiter albo annulata. Antennae graciles, ferrugineae, articulo
primo omnium brevissimo, secundo longissimo, pronoti longitudine,
parce spinosulo, postice ferrugineo, antice brunneo, tertio basi atten-
nuato, summo apice albo, quarto longitudine tertii, clavato, ferrugi-
neo, quinto minutissimo. Pronotum transversum, in tertia sui parte
sal profunde transverse et bisinuato sulcatum, margine antico trun-
cato, postico bisinuato, alis lateralibus maximis, rotundatis, margi-
nibus spinosis, pellucidis, costis duabus longitudinalibus, parallelis,
asperis a margine antico ad posticum productis, costis duabus late-
ralibus a sulco transverso ad marginem posticum ductis, parum
asperis, Scutellum parum elongatum, cordiforme, lateribus elevatis,
in medio carinatum, carina haud scutelli apicem attingente. Heme-
lytra abdomine breviora, lateribus sinuatis et denticulatis, corio
reticulato, pellucido. Membrana et nervi ferruginei. Abdomen de-
pressum, ferrugineum, in medio juxta longitudinem nigro-quinque-
maculatum, summis marginibus lateralibus nigro-lineolatis, interjectis
maculis ferrugineis. Venter ferrugineus, in medio longitudinaliter ca-
rinatus. Pedes femoribus omnibus crassis, spinulosis, ferrugineis,
nigro-annulatis, tibiis tarsisque fere glabris, tibiis summo apice albis.
Long. 11^{mm}. — Lat. pronoti 3^{mm}. — Lat. abdominis 4^{mm}. — *Sardinia.*
- A. *pygmaeus* M. sp. n. — *Sardinia.**
- A. corpore oblongo, angustato, griseo. Caput confertim tuberculatum, lobo

medio antico subtruncato, orbitis elevatis, valde asperis, spina utrin-
que ante et post oculos sat conspicua. Oculi magni, prominentes, ni-
gri. Antennae brevissimae, ferrugineae, pronoti latitudine maxima
multo breviores, articulo primo minutissimo, crasso, secundo et tertio
crassitie et longitudine fere aequalibus, quarto crasso, duobus praec-
edentibus duplo longiore, elliptico, quinto minutissimo, non nisi lente
conspicuo. Rostrum gracile, apice pedum anteriorum basin attingens,
ferrugineum. Pronotum angulis rotundatis, antice angustius, fere
truncatum, postice semilunare, lateribus spinulosis, dorso costis qua-
tuor in margine antico convergentibus, marginemque posticum attingentibus,
margine postico crasse tuberculato-aspero. Scutellum, uti
pronotum, transversum, basi marginis postici pronoti latitudine aequale,
longissimum, tertiam abdominis partem attingens, sensim sensimque
attenuatum, apice rotundato, lateribus sinuatis, carina media longi-
tudinali apicem scutelli attingente, anterieus magis elevata et spissior.
Hemelytra inconspicua. Abdomen depressum, subferrugineum, postice
paullo latius, marginibus confertim serratis, immaculatum. Supra
anum tubercula duo apice truncata, ab invicem paullulum divergentia.
Venter griseus. Pedes breviusculi. — Long. 3 1/2^{mm}. — Lat. pronoti
antica 1^{mm}. — Lat. pronoti postica 1 1/2^{mm}. — Lat. maxima abdomi-
nis 1 1/2^{mm}. — *Sardinia.*

G. ANEURUS *Curt.*

(*Aradus*).

- A. *laevis* Fab. — *avenius L. Duf.* — *Aneurus Am.* — *Sardinia.*

Fam. 20. PHYMATAE *Fieb.*

G. PHYMATA *Latr.*

(*Syrtis*).

- P. *crassipes* Fab. — I. T.

Fam. 21. LIMNOBATIDAE *Fieb.*

G. LIMNOBATES *Burm.*

(*Hydrometra*).

- I. *stagnorum* Lin. — *Hydrometra Am.* — I. T.

Fam. 22. HEBRIDAE *Fieb.*

G. HEBRUS *Curt.*
(Lygaeus: Naeogaesus).

- H. pusillus *Fall.* — I. T.
- H. Letzneri *Schltz.* — I. B.*

Fam. 23. HYDROESSAE *Fieb.*

G. HYDROESSA *Burm.*
(Velia: Microvelia).

- H. pygmaea *L. Duf.* — pulchella *Westw.* — reticulata *Burm.* —
Hydroessa *Am.* — I. B. — I. C.

G. VELIA *Latr.*
(Hydrometra).

- V. rivulorum *Fab.* — Velia *Am.* — I. T.
- V. currens *Fab.* — optera *Fab.* — Aptenia *Am.* — I. T.

Fam. 24. HYDROMETRAE *Fieb.*

G. HYDROMETRA *Fab.*
(Gerris).

- H. rufoscutellata *Fab.* — lacustris *Fall.* — I. T.
- H. paludum *Fab.* — I. T.
- H. najus *De G.* — aptera *Schumm.* — canalium *Lin.* — I. T.
- H. lacustris *Lin.* — I. M.
- H. Costae *H. Sff.* — rufoscutellata *A. Cost.* — thoracica *Schumm.*
— I. M.
- H. lacustris *Lin.* — Najas *De G.* — apicalis *Curt.* — I. T.
- H. gibbifera *Schumm.* — I. M.
- H. argentata *Schumm.* — I. B.

Fam. 25. PELOGONIDAE *Fieb.*

G. PELOGONUS *Latr.*
(Ochterus).

- P. marginatus *Latr.* — Pelogonus *Am.* I. M.

SECTIO II. — CRYPTO CERATA *Fieb.*

Fam. 26. CORISAE *Fieb.*

G. SIGARA *Fab.*

- S. leucocephala *Spin.* — Sardinia.
- S. minutissima *Lin.* — minuta *Fab.* — I. M. — I. C.

G. CORISA *Am. et Serv.*
(Corixa: Sigara: Nepa: Notonecta).

- C. Geoffroy *Leac.* — striata *Fab.* — punctata *Burm.* — Corixa
Am. — I. T.
- C. xanthosoma *Fieb.* — hieroglyphica *Spin.* — I. M.
- C. macrocephala *Fieb.* — Sicilia.
- C. Panzeri *Fieb.* — striata *Pz.* — I. M.
- C. Mayri *Fieb.* — I. B.
- C. hieroglyphica *L. Duf.* — strigata *Latr.* — fossarum *Fall.* — I. T.
- C. melanosoma *Fieb.* — I. B.
- C. striata *Lin.* — undulata *Fall.* — I. T.
- C. basalis *A. Cost.* — Hexarabdus *Am.* — I. M.
- C. Schellebergii *Spin.* — I. B.
- C. maesta *Fieb.* — Sardinia.
- C. Dohrni *Fieb.* — Dalmatia.
- C. glauca *M. sp. n.* — Sardinia.*
- C. colore glauco. Pronotum, scutellum, hemelytra lineolis transversis, parum
sinuosis, interruptis, brunneis. Mesonotum, mesosternum et venter
brunnea. Pedes glabri, inermes, — Long. 5^{mm}. — Lat. 2^{mm}. — Sar-
dinia.

Fam. 27. NOTONECTAE *Fieb.*

G. ANISOPS *Spin.*

A. *productus* *Fieb.* — *niveus* *Spin.* — I. M.

G. NOTONECTA *Lin.*
(Hepa).

N. *Fabricii* *Fieb.* — var. *glauca* *Lin.* — var. *marmorea* *Fab.* —
var. *furcata* *Fab.* — var. *maculata* *Fab.* — I. T.

Fam. 28. PLEAE *Fieb.*

G. PLEA *Leac.*
(Notonecta: Ploa).

P. *minutissima* *Fab.* — Ploa *Am.* — I. T.

Fam. 29. NEPAE *Fieb.*

G. NEPA *Lin.*
(Hepa).

N. *cinerea* *Lin.* — I. T.

G. RANATRA *Fab.*
(Nepa: Hepa).

R. *linearis* *Lin.* — I. T.

Fam. 30. NAUCORIDAE *Fieb.*

G. NAUCORIS *Fab.*
(Nepa).

N. *cimicoides* *Lin.* — Nauptera *Am.* — I. T.

N. *maculatus* *Fab.* — *cimicoides* *Pz.* — aptera *L. Duf.* — Naucoris
Am. — I. M.

ADDENDA.

Post G. *Schizops* Fam. 4. (MACROPELTIDAE) adde

G. BRACHYNEMA, *Muls.*
(Cimex, Pentatoma).

B. *cincta* *Fab.* — *roseipennis* *Muls. et R.* — *purpureo-marginata*
Ramb. — *tarsata* *Ktg.* (a clarissimo A. Haliday in Sicilia
lecta).

Post G. *Capsus* (Fam. 13. PHYTCORIDAE) adde

G. ACROPELTA, *Mella.*

A. *Pyri* *Mella* (a clarissimo Cte C. Mella in Insubria prope Legnano
nuper detecta).